

Borgere og bønder

Ap 1934/2 Av advokat J. B. Hjort. 100325

I «Aftenposten» for 20. ds. skriver en mann som kaller sig «Bonde blandt by-bønder» en artikkel hvor han gir uttrykk for at han ikke kan gi bondepartiet i Oslo sin stemme ved valget fordi partiet samarbeider med Nasjonal Samling som har erklært at det ikke er noe «borgerlig» parti. Og han slutter med at «Vi maa sikre oss de strengt borgerlige standpunkter ved aa si nei til utglidningen».

Disse betraktninger er typisk for den forvirring som hersker i vaar politikk idag, ikke minst blandt bønderne. De reiser med

nødvendighet følgende spørsmål:

Tror bønderne i Norge virkelig at de er «borgerlige»?

Mener de frømdes at «borgerlig» politikk kan være god bondepolitikk?

For aa svare paa dette maa man gjøre sig klart følgende:

Borgere har til alle tider været navnet paa byenes innvaanere og borgerlig politikk har følgende været bypolitikk. I vaare dager er «byborgerne» delt i 2 leire, den liberal-kapitalistiske som representeres av de gamle borgerlige partier høire og venstre og den marxistiske som re-

presenteres av arbeiderpartiet og kommunistene. I vaart land som i alle andre land driver begge leire en iherdig bypolitikk som logisk maa komme i konflikt med bøndernes interesser.

Ser vi først paa de gamle borgerlige partiers politikk i vaart land saa er det tilstrekkelig aa minne om den mammondyrkelse som blev ophøiet som økonomisk troslære under krigen. Den fikk som sine nødvendige følger den Gunnar Knudsenske ødeleggelse av de offentlige finanser. Norges Banks ruinerende pengepolitikk først inflasjonstidens dans om gullkalven og siden deflasjonstidens nødperiode. Videre overforgjeldingen paa alle kanter, økningen av alle pengeskatter o. s. v., o. s. v. Alt dette, som

er en følge av en rent bymessig pengetenkning. Slikt kan til nød praktiseres i byene hvor folk har realisable formuer og sine inntekter i kroner og øre. Men det maa gaa galt paa landsbygden hvor gaardene ikke skulde være realisable og hvor inntekten i stor utstrekning oppebæres i naturallier. Denne «borgerlige» politikk er forklaringen paa de utaalelige tilstande som bønderne i Norge lider under idag, for det er en politikk som gaar paa tvers av bondenæringens innerste vesen og alle dens økonomiske forutsetninger.

Den «borgerlige» politikks arvtager marxismen følger nu trofast samme bypolitiske linje. Vi ser allerede nu lønnsforskjellen mellom byarbeideren og landar-

beideren, de bymessige tariffer som søkes paatvunget skog- og jordbruk o. s. v., o. s. v.

Til tross for at dette burde gjøre bønderne seende gaar det allsaa ennu omkring «bønder» som kaller sig «borgere» og som krever at bondepartiet skal være et borgerlig parti. Ja der finnes endog dem, som ovennevnte skribent i «Aftenposten», som kaller det utglidning naar bondepartiet ikke tar avstand fra Nasjonal Samling naar denne bevegelse har erklært at den ikke er borgerlig og har godtgjort dette ved aa sette op kravet om en nasjonal bondepolitikk efter nye, ikke borgerlige linjer, som en hovedpost paa sitt program.

Bønder er og maa være noe an-

net enn borgere, og bondepolitikk er og maa være vesensforskjellig fra borgerlig politikk. Det ligger i selve de to næringsveiers forskjelligartethet. Dette er vi i Nasjonal Samling helt klar over og tiden vil ogsaa tvinge de bønder som ennu av gammel vane tror de er «borgerlige» til aa bli klar over det samme. Da vil ogsaa disse som idag er blitt liggende efter i utviklingen forstaa at et politisk samarbeide mellom Nasjonal Samling og et sant og riktig bondeparti ikke bare er en logisk selvfølge men ogsaa en nødvendig forutsetning for den nasjonale reisning i vaart land som alene kan redde bondestanden fra undergang.

J. B. Hjort.